



Разрешенъ
отъ Мин. Нар. Просвѣщеніе
съ заповѣдь № 30340 отъ
12 октомври 1911 г.

Редигиратъ ученици.

Сътрудничатъ ученици.

Абонам. 30 лв — Брой 2 лв.

За странство 50 лв

Адресъ: в. „Виделина“

Мжж. гимназия—Варна

ЛИТЕРАТУРНО-КРИТИЧЕШЪ И НАУЧЕНЪ ЛИСЪ НА ВАРНАСКАТА СРЕДНОШКОЛСКА МЛАДЕЖЪ

Този брой „Виделина“ съдържа:

Статии: Два свѣта, две поколения, два мирогледа — Руменъ Янковъ; Погледъ въ свѣта — А. Конфино; Славолубието у младежта — Панайотъ Ганевъ

Разкази: Неволѣ — М. Ерусалимовъ; Звездичка — Б. Яневъ.

Стихове: Разлѣзка — Купенъ Паловъ; Моята пѣсень — Анг. Маноловъ; Настѣпватъ минути — Пейчо Тичалевъ.

Хроника, книгописъ, сведения изъ учил. животъ и пр.

Руменъ Янковъ.

Два свѣта, две поколения, два мирогледа!

Ново време — новъ хора. Вѣчната борба за културни идеали между старитѣ и младитѣ. Младежта — творчески принципъ въ живота. Нуждата отъ помърение

Въ една малка статия като настоящата не може и дума да става за вдълбочаване и изчерпателно съдържание на единъ въпросъ, който би могълъ да поглъне тонове. Ние само ще се помъчимъ да нахвърлимъ нѣколко основни мисли и ще зачекнемъ накратко и въ сбитъ форма сжщността на задачата отъ една малко засягана точка. Безъ да искаме да налагаме своето мнение, ние ще се опитаме да хвърлимъ критиченъ погледъ върху въпроса и изтъкнемъ аргументитѣ на единитѣ и другитѣ и нека вземемъ, като арбитъръ, който да претендира на неутралност и да може да разреши въпроса съ компетентност — науката, културознанието.

Въпроса, който разглеждаме е билъ сѣкашъ вѣчно новъ и винаги старъ. Малко смѣшно може да се вижда, но стара истина е, че младъ съ младъ се разбира, старъ съ старъ се събира. Но борбата между тѣхъ главно за културнитѣ идеали никога не престава, и интересното е, че и двѣтѣ страни винаги действатъ и спорятъ „аргументирано“.

Нека сега разгледаме накратко, идеологията на младежта. Еволюционната стѣлба въ развоѣ на жи-

вота красноречиво доказва, че младежта не е безучастна въ неговото творене, въ неговото усъвършенствуване, напротивъ тя има голѣмъ дѣлъ отъ това.

Идеята за младежта, като творчески принципъ дойде, както всички други идеи отъ западъ; обаче трѣбва добре да знаемъ, че всѣки лозунгъ въ завоевателния си походъ отъ западъ къмъ изтокъ, претърпява толкова много промѣни, че въ края на краищата може да остане само кука фраза безъ вътрешно съдържание. Така е и съ младежъ. Тя не иска повече стабилизирани принципи и учения, а само идеи и идеи. И въ тоя хаосъ отъ идеи, ако има само една младежка екзалтация, — то тѣ толкова бързо ще се изпаряватъ, както и сж се появили.

Младежта се впуска често рисковано въ живота, разчитайки на себе си. Но скоро бива отнесена въ вихра на съмненията, който злобно се хили право въ очитѣ и чертае въ сърдцата съ черното острило на мжката и съмнението мрежата на непоносими страдания. Ние трѣбва да познаваме чистото и истинското, а не облеченото въ златнитѣ

и примамливи одежди на самомнението, нито въ карнавалнитѣ одежди на неразумното и несъзнателното, защото живота не е карнавалъ, нито пъкъ bal masqué.

Нѣма смисълъ отъ идеализма ни, когато той не бжде разумно използванъ. Истина, младежтъ понѣкога се опитва да трѣгне самъ и успѣва. Съ лутане и търсене, съ болка и съмнение, надявайки се на своя жаръ и упорито вѣрвайки въ своя идеалъ той го достига. Тогава той е готовъ да изгори всичко въ огъня на критиката, въ пламъка на своя младежки идеализъмъ... Истина, ние можемъ! И мощенъ трѣбва да бжде гласътъ ни, но нека не даваме право на възрастнитѣ да казватъ: „смѣшна младежка екзалтация“, а съзнателно да поемеме пѣтя на безпощадната критика. Защото свойствено е на младежа да бжде въ борба съ гнилото, съ всичко старо, искайки да влѣе стихийенъ напоръ на младежки идеализъмъ съ своя възвишенъ купнежъ за сриване на гнилото и изграждане на негово мѣсто нѣщо свѣтло, чисто, красиво.

Младежта винаги чувства въ себе си да бушуватъ силитѣ на буйна младостъ. Но тия сили разпъивани днесъ безъ смѣтка отъ мнѣстество млади въ морето на порочния животъ би трѣбвало да се запазятъ да се канализиратъ за да може младежтъ да се уповава въ тѣхъ и да се гордѣе съ тѣхъ. Истината е, че на младежа волноуспѣшно се дава само напредъ, а не назадъ. И въ тѣхъ никакви културни, а на възрастнитѣ, тѣ обикновено, идеини пенсий.

Винаги да бжде борецъ срещу „старитѣ“ въ живота, да вдигне гласъ на протестъ срещу зло, младежтъ иска да руши... само руши... зло, предразсѣдци, лживѣлици и пр. Всичко хубаво — но нека се за-

питаемъ: какъ? Нима животътъ се състои само въ отричане и рушене? А кой ще твори? За какво сж това тия „творчески“ и „свежи“ сили на младежта, когато тя ги използва само да събаря, а не да твори?..

Най-после за младежтъ външния свѣтъ е още мъгляво очертанъ, не-проясненъ, защото той го атакува и възприема само съ острото чувство на удоволствие или страдание. Голѣмиятъ запасъ отъ слѣпа и безсъзнателна жизнена стихия, който носи всѣки младежъ въ гърдитѣ си, търси пѣтица да се оформи, да се очертае въ по-опредѣлени контури; напрегнато и стихийно биватъ разбивани пречкитѣ докато още не е настѣпило оформянето. Но постепенно вътрешното напрежение ще намалява, нѣма да имаме вече такова остро субективно отнасяне къмъ свѣта, ще настѣпва уталожване за смѣтка на чувствения елементъ. Значи отношението на младежа къмъ външния свѣтъ върви паралелно съ неговото обективно оформяне като индивидъ.

Но именно това оформяне, това усилие къмъ единство въ хаоса отъ разнообразия, къмъ ориентировка въ безредието, къмъ хармония зсрѣдъ противоречията, къмъ търсене на фиксационенъ пунктъ въсредъ хетерогенни тенденции — това младежтъ самъ не може да добие. Въпреки и много самонадѣянъ, той все пакъ, нека признаемъ, има нужда, поне на първо време отъ водачъ. Защото не е потребна само енергия, сили, но има нужда и отъ опитностъ.

И именно тука противопоставятъ своитѣ аргументи възрастнитѣ. Споредъ тѣхъ младежта е леко-лислена, афективна, мислеща, „че всичко, каквото хвърка се яде“. Освенъ че тѣ по биологически и природни закони подѣржатъ, че иматъ права надъ младото поколение, но оловащи се на своята опитностъ, тѣ претендиратъ и да даватъ културнитѣ си идеали на младежта. Обвинявайки я, че тя е кжсогледа, че си създава миражни

М. Ерусалимовъ.

Неволѣ.

— Широка е земята ти, Господи, и безпредѣлна е милостъта ти къмъ насъ. Ти дарявашъ на хората толкова много блага, дарявашъ ни зърно като дрѣвки, а ний сме пакъ гладни и невесели. Кому да изплачемъ своята скръбъ, кой ще чуе нашитѣ болки. Ехъ...

И дѣдо Дани тежко въздѣхна. Немошнитѣ му гърди се надуха и спуснаха като мѣха на ковача Али. Изъ тѣхъ се изтрѣгна една въздишка-дълбока, ропотна, сподавена. Изтрѣгна се и заглѣхна нечута отъ никого. Той пакъ подкара воловетѣ.

Слънцето се бѣ дигнало на небето. То като че нарочно се спрѣ надъ мегдана за да шиба съ огнени стрели изпитото лице на стареца. По небето ни облаче, ни мъглица. Личеше че жегата ще бжде голѣма и тоя день. Отъ две седмици ни кѣпка дъждецъ не падна, ни прохладенъ вѣтрецъ не полѣхна. Изпотръшна се старо и младо отъ задухъ. Напука се земята жадна за вода. Закръкаха жабитѣ въ изсъх-

налия гьолъ. Горѣха небето и земята, горѣха и хора и животни.

А нивитѣ нѣизорани останаха. Захвърлиха селенитѣ средъ недоорани бразди ралата и се изпоприбраха въ село. Отъ тамъ погледваха къмъ полето и нечуту си шушнеха: — Гори!...

— Гори! — отвърщаше полето.

Старъ, побѣлялъ е дѣдо Дани, ама се още се крепи на крака. Е само, че се крепи, но и работи усилено като младъ. Зеръ — хлѣбъ чака, а пъкъ нѣма кой да му го даде. Синоветѣ му — и дѣмата левенти — паднаха татѣкъ Тутраканъ — царщина и царъ — да опазятъ може да ги прежали горѣката майка и се помина следъ две мици отъ тѣхната смъртъ. Була на по-голѣмия му синъ се ожени следъ година за друго, като му остави две невръстни внучета — едничка радостъ и надежда. И заредиха се отъ тогава тежки нерадостни дни. Тичаше старецътъ по кжра наравно съ другитѣ. Безмъл-

вно проклинаше своята сждба.

— Години, години!...

Той орѣше голѣмата нива при мегдана. Орѣше, а нѣщо го притискаше въ гърдитѣ, нѣщо огромно и тежко. Топълъ въздухъ поглѣщаше, още по-топълъ го изпускаше. Кълчищницата му, залепнала на гърба излъчваше потъ и соль. Кар — тонваха отъ мургавото по бѣздигѣ. А той кашъ — скаше заедно своята мжка и

— Глухотѣ! — излъчаше старикътъ! — какъ — отслабнали мишици нагъ — желѣзо. На пусто — зеи — а, като че ли не искаше да я бѣраше, жгпения лемежъ. И сѣкашъ се отказваше да го приеме. А туй слѣнце защо се бѣ спрѣло право надъ главата му. Каква мѣстъ хранѣше то къмъ хората, та две недѣли избѣлва толкова много лава и жупель връзъ тѣхъ. Боже, смили се надъ своитѣ чеда! Прати облаци да го затулятъ, духни вѣтрове да го прогонятъ. Дъждъ, дъждъ,

Господи, пролѣй надъ грѣшната земя. Не видишъ ли, тѣ — твойтѣ роби вѣрни — те зоватъ и очакватъ. Не чуешъ ли тѣхнитѣ въздишки и стенания. Кажѣ, Господи?!

Ехъ, селска е неволѣ. Нѣма що — ще орешъ. Ще поришъ тая черна земя, която те е създала отъ своята прѣстъ, и която пакъ ще те приеме за да се слѣнешъ ведно съ нея. Такава оришъ те е орисала — вѣчно робъ да бждешъ. И робъ да умрешъ, робъ гладенъ и голъ. Сждба...

А дѣдо Дани се орѣше. Пѣхтѣха воловетѣ съ изплезени езици. Пѣхтѣше и самия той. Но нали трѣбва да се яде — търпеше. Безропотно търпение!...

А въ сжщия часъ, хе тамъ нѣкъде далече — въ сѣнчеститѣ градини на града, се разхождаха двойки — омбтели и се опиваха отъ прелеститѣ на живота. И хулѣха некултурността на мургавия селку.

Господи, широка е земята ти и съ наши потъ я ний поимъ. А пъкъ сме гладни и скръбни. Защо, Господи?

идеали и пр. тѣ претендиратъ на своето природно право да бждатъ жизнени ръководители. Непризнавайки никаква младежка автономия и културна свобода, въз основа на тѣхното наследено и придобито културно богатство, тѣ искатъ авторитетното право да чертаятъ идеалитѣ на младото поколение.

Кой има право? Къде е истината? Кой трѣбва да се наложи?

Както въ повечето случаи истината и правото се намиратъ нѣкъде по срѣдата. Научни аргументи иматъ защитаватъ и дветѣ страни. Предимствата на младежта въ тая борба за културни идеали сж следнитѣ: силитѣ, които опредѣлятъ психо-физичния развой на младежа сж въ самия него. Съ него калъпени не става, както, ако сме посели краставица, — краставица ще излѣзе, а не домата. Личността на младежа може да бжде автономна и не бива да се употребяватъ насилствѣн върху нейния развой. Следъ това — въ житейската културна работилница, младитѣ унаследили миналия опитъ, идватъ съ по-съвършени сечива, а най-главното тѣ идватъ безъ предварително оцѣтени едностранчиво вътрешни очила. Това е едно голѣмо предимство на младежа — неговотъ безпристрастие. Най-после предимство на младежта е и нейния искренъ идеализъмъ, мощна воля и огненъ ентузиазъмъ.

На другата страна сж пакъ следнитѣ аргументи: по природни закони възрастнитѣ иматъ известни права надъ младежта, защото който е създалъ животъ, той не само има право, но е и длъженъ да се грижи за него. Значи възрастнитѣ иматъ права надъ младото поколение, които произтичатъ отъ задълженията имъ (даване образование, възпитание и пр.). А съ културната приемственостъ се осъществява безсмъртието на човѣшката субстанция. Защото трупа, материалното е което умира, а идеала вѣчно живѣе.

Най-после, който иска да ръководи, казватъ възрастнитѣ, той трѣбва да познава пѣтя. А възрастния, който е изминалъ пѣтя, който предстои на младежа, претендира да има природно право да бжде неговъ жизненъ ръководителъ. Отъ тукъ и вѣчната борба между старото и новото, между възрастнитѣ и младежта за културни идеали. Обаче не трѣбва да

се забравя, че има както и стари съ младежки сърдца, тѣй и обратното — младежи съ старчески вече сърдца. Тия борби и неразбирателства служатъ като основа на голѣмия антагонизъмъ, който има помежду имъ. А така ли би било, ако не съществуваше той между старитѣ и младитѣ. Напротивъ, азъ мисля, че тогава би се виждало въ лицето на по-стария символъ и олицетворение на идеала, който гони младежта. Тогава би имало непринуденъ авторитетъ, а не насилственъ. Тогава възрастнитѣ биха били непринудено ценени, като поопитни житейски друмници и биха станали въ едно и сжщо време истински ръководители и приятели на младежта. Но за това е нужно пакъ да се премахне тази невѣра въ младежта, въ искрата на която е сждено да се разгори и да обгори старото и да твори новъ животъ. Нека се разбере, че младежта има право сама да опредѣля своитѣ идеали и въпреки пречкитѣ и пренебрежението тя ще си извоюва това право. Трѣбва да се разбере, че не се гаси, туй що не гасне. Защото младежта — това е възходъ, засилваща се проява на живота съ хода на застрашително кресчендо, която стигнала своя най-вишъ подеиъ, изхарчва своето напрежение и постепенно то намалява презъ втората фаза на развитието — старостта.

Все пакъ животътъ си върви по своитѣ вѣчни и неумолими закони и по силата на вътрешни условия въ своето развитие не търпи нагаждания и измѣнение.

Нека, за да свърша, кажа, че изходъ отъ изтъкнатото положение има само единъ, а той е — да работимъ искрено съ общи усилия за едно истинско разбирателство на широка основа. Пѣтятъ може да бжде дълъгъ и трънливъ, но при добра воля той ще се извърви, още повече, че другъ нѣма. Трѣбва да се тури окончателно точка на старитѣ похвати и спорове, и да се почне едно основно превъзпитание на духоветѣ. Нека тѣ се очистятъ отъ всѣка дребнавостъ предъ видъ на общността на крупнитѣ въпроси, да бждатъ пропити съ чувството на примирение, като отъ еднитѣ се избѣгва пренебрежението съ ктѣ се отнасятъ, а у другитѣ кърми нуждната почитъ — всичко това разби- вата на sum cuique.

Запомнете! Продукцията на „Виделина“ уча- стието на всички срѣдни училища въ Ва- се състои на 20 т. м. въ зала „Съединение“.

Б. Яневъ.

Звездичка.

Тази вечеръ дѣдо Димчо се връща особено неразположенъ. Снема плоския си бозевъ калпакъ и сѣда въ кѣта на камината. А огъня прѣщи, прѣщи и хичъ като че ли не го е еня за мѣрката на дѣда Димча.

Баба Димчевица е отъ ония жени — шегаджийки, които не знаятъ, какво е това грижа, но и тя се е нѣщо замислила, току си мърмори подъ носа и чумосва стария котаракъ, за дете се вре въ краката ѝ.

Отъ време е легнала грижа въ сърдцата на старцитѣ. Грижа, голѣма, не даваща спокойствие. Но баба Димчевица и на грижитѣ знае да намѣри колая. Седа до огъня, посбута главнитѣ съ дилафа, та току почне:

— Ти, Димчо, хичъ да не мислишъ, момичето ни хубостъ носи.

— Хубостъ ли каишъ, бабо? То, да хубостъ. Цси я, ами лоши думи се чуватъ. Нося ало, само се раздрѣнкало за оня добруджанецъ — незнашъ Борянъ ли го зоватъ, ... кавалджията де... Рано се замомува наша Звѣздана, рано. На лошъ край ще ѝ излѣзе моминството.

Лицето на бабата свѣта. Между старческитѣ и брѣчки се чете горда

радостъ... Ехъ, тази наша Звѣздана! Сждинска майчица ще стане..

— Чуй, Димчо, времената станаха скжжи. Нѣма вече животъ на село. А момичето е хубаво, хубаво, не нагледно. Не го заслужава всѣкой. Санкимъ, искамъ да ти кажа не е за село такава хубостъ.

— Абе хубостъ, хубостъ... ще си наиде ли късметя момичето ни? Туй все ме те.

Дѣдо Димчо се загле нитѣ преплитатъ се и мисълта му в назадь, когато жеше луието цето друга, за ба... Хубавица, хубавица бѣше неговата отъ Добричъ идваха дъ И ако бѣше взела гражданска не щѣше да носи на лицето си такава брѣчки, толкова луни нѣмаше да има. Ехъ, теглило! Селско теглило. Но зашто да си криви душата, имаше и свѣтли дни въ живота имъ. Нали се обичаха. Подслаждаха своя черенъ трудъ съ тази обич и имотъ натрупаха. Имотъ, ниви, ливади! Какво ти чинатъ днеска тѣ? Други, други станаха време-

Разлѣжа.

На Б-нъ

Сълзѣятъ сълзи по загриженъ взоръ!
Далекъ!... Къде?! Подъ чужди крѣгъзоръ...
Въ тѣга топи ми се сърдце
Съ избѣрнатъ погледъ жаловити
Протѣгатъ немощно ржце —
Салъ черенъ пѣтъ извити...

А влакътъ все тупти, лети,
Дѣли отъ него ме безжално.
Прескрѣбни вече сж мечти
Тѣга вилнѣй и всичко е печално...

Върби познати свели клони,
Печално виснали цвѣтята
И чезнатъ думи за разтуха.
Назадь не мога!... Въртятъ се колелата...

Сълзи изсѣхли по лице,
Зефирътъ вѣе ми коситѣ,
Унило тупа ми сърдце —
Назадь салъ димъ и черенъ пѣтъ извити...

Купенъ Паловъ уч. VII кл.

Моята пѣсенъ.

На Д.

Съ черни плащъ на зимата злокобна обгърнатъ,
Въ ширни градъ се лутахъ азъ.
Тѣлпата пѣстра ме повлече
Въ шеметни вихъръ на скръбта.

Студъ и мразъ!...
Спомнихъ си пакъ за тѣзъ що стенатъ
По кѣтища родни, за тѣзъ що радъ не съществува,
А салъ вѣчни гладъ бичува.
За тѣзъ, що въ нищета поминватъ
День и нощъ, за тѣзъ шо бурната борба
Уви, погребва ошъ!

Запѣхъ катъ несретникъ страдалния химнъ,
Но нѣкой въвъ яростъ ми рече:
— Клеветнико, спри!
И катъ се прецели сжщо като бѣсенъ,
Презъ зѣби дорече:
— На ти тебе пѣсенъ!
— Страдалникъ, умри!

Анг. Мацоловъ у-къ. В. М. Г.

Настѣпватъ минути.

Настѣпватъ минути, га плаче душата,
Изгубила вѣра въ бждния день,
Да дири отрада въ далечна самотностъ,
Да плаче и стене за нѣвгашенъ блѣнъ.

И плаче тогава душата сломена,
И страда въ безмѣрна, горчива тѣга,
И капятъ сълзитѣ по споменъ далеченъ,
Тѣ търсятъ приятеля вѣренъ въ свѣта.

Въ такива минути плаче душата,
И плаче и стене за нѣвгашенъ блѣнъ,
И дири отрада въ далечна самотностъ,
Изгубила вѣра въ свѣтлия день.

Пѣйчо Тичалиевъ

тата. Друго е късметя на младитѣ. Той трѣбва хубавичко да си помисли, да не зачерни единственото си чедо. Идваха често да я искатъ, но бабата свѣрчваше чело и отсичаше: „не давамъ чедото си на чифчия азъ, такава хубостъ не е за село...“

А той кимваше съ глава: „Тѣй, тѣй не го даваме ние да робува на черната земя цѣлъ животъ.“

И какъвъ ли хаиръ? На, ето бабата на какво е заприличала, а какво бѣше тогава...

— Мале! — Издрѣнкаха бакъри.

— Е, Звѣздо — майката стана.

Отивамъ у другаркитѣ си да ги а у насъ. Може да закѣснѣя.

Иди, дѣще иди, още е рано.

Мале!

Мари какво ти е?

Нищо... Менцитѣ предрѣн- лтъ на кобилицата. Заглушаватъ хленча ѝ. Тѣсната уличка се изгубва между двороветъ къмъ чешмата.

Звѣдице! — Бабата гледа.

Ача като пиле, а менцитѣ

и... Снагата ѝ права, като тополъ.

Гледа.

Бѣлиятъ ѝ ржченикъ се мѣрва между оградитѣ, а менцитѣ ѝ току протѣкватъ, ударени случайно въ камънитѣ.

— Боже! Какво му става на момичето ми? Сълзи на очитѣ ѝ видѣхъ. Влѣзълъ му е въ сърдцето нѣкой. Запази я, Господи, отъ лошъ късметъ.

Старата, загрижена, пакъ влиза въ кѣщи.

Здрачава се. Тихъ зефиръ погалва листата на трепетликитѣ край чешмата. Тѣ тайнствено зашепватъ. Тѣ шепнатъ дочутата мѣжа на много, много влюбени сърдца отъ село Дюлюково. Баиритѣ огласяятъ звѣнцигѣ и клопатаригѣ, а звѣнжѣтъ имъ е нѣкакъ тжженъ, тжженъ, сякашъ стадата разбиратъ сжщо отъ мжката на влюбенитѣ отъ село Дюлюково. Дюлюково! прочутото село съ хубави моми! Кой ли овчаръ, дошелъ изъ робска Добруджа не е свивалъ гнѣздо въ това село! Колко, колко момкови сърдца изгориха момкитѣ отъ пограничното село Дюлюково! Затова пѣятъ тжжно звѣнцигѣ и клопатаркитѣ, защото гори и сърдцето на Бояна, гори запалено отъ синитѣ очи на Звѣздица...

— Лике!

— Аха, ти ли си Звѣздо? Чакай!

Ида.

— Хайде.

— Ида, ида — изплаквамъ котлитѣ.

— Тази вечеръ си у насъ, нали?

— У васъ?

Панайотъ Ганевъ.

Славолюбието у младежъта.

Естествена черта у човѣка е да се стреми да се издигне колкото е възможно по-високо и да се сдобие съ повече материални и морални блага.

Въ реда на моралнитѣ успѣхи първо мѣсто заема уважението на околнитѣ и тѣхната благодарност. Хора отъ които ние сме благодарни, хората които ние уважаваме, винаги ги хвалимъ и препоръчваме комуто ни се удаде. Така тѣхната слава се разнася отъ уста въ уста, достига до тѣхнитѣ уши и имъ причинява едно особено чувство на морална удовлетвореност. Това именно приятно чувство, което ни кара да обичаме хвалбитѣ и почититѣ, които ни се отдаватъ се нарича славолюбие.

И наистина, кой не обича славата, кой не би желалъ да бѣде хваленъ и почитанъ отъ всички? Тсва чувство твърде често се явява като стимулъ на стремѣния ни къмъ почете и успѣхи. И доколкото то ни кара съ положителни качества и съ действителнитѣ свои достойнства да се стремимъ къмъ успѣхи, толкова то е ценно и положително. Мнозина сж упорствали и сж постигнали сериозни успѣхи само отъ славолюбие. Има случаи обаче, когато славолюбието взима неправилна и болезнена форма и ни кара да се стремимъ къмъ слава съ всички простими и непростими средства или да се разоряваме въ материално отношение само да постигнемъ нѣкаква слава.

Особенно у нашата полуинтелегенция, която всичко знае и умѣ най-повърхностно, това болезнено славолюбие е развито твърде много. Всѣки нашъ младежъ иска да стане висока личностъ, да се говори за него отъ близки и далечни и да се помни името му отъ поколения. Но съ какво? Това твърде малко го занимава и твърде малко подтиква неговата воля къмъ постоянство и трудъ. За жалостъ той само си гради златни кули въ младежкото си въображение.

Дългъ е на възпитанието да определи ясно нашитѣ способности и

дефекти и да ни покаже на какво сме годни. Само такова възпитание ще определи нашата бѣдша кариера споредъ нашитѣ действителни способности и ще ни даде възможностъ да добиемъ въ нея по-голѣми успѣхи. Днесъ ние всички сме енциклопедисти, годни за всичко и сме готови да работимъ съ единъ и сжщи успѣхъ въ всички области на човѣшката дейностъ. А то значи че въ сжщность сме негодни за нищо и въ никоя областъ не можемъ постигна нищо. На тази наша илuzionъ подпомага най-много общообразователната система на нашето обучение. Въ нашитѣ училища не става дума за специализиране и за нагаждане къмъ способноститѣ на ученика. До самото свършване на гимназията, всички учебни предмети въ тѣхъ иматъ една и сжща валидность за всички ученици и се се стремятъ да го развиятъ всеотстранно. Ученика излиза отъ гимназията и още не знае за какво е годенъ и каква кариера ще бѣде най-добре да заложи.

Но и нашитѣ специални училища страдатъ отъ сжщия недѣлъ. Въ тѣхъ пѣкъ се събиратъ ученици не по тѣхнитѣ способности и наклонности, а по практическитѣ съображения на тѣхнитѣ родители. За това и тия „специално“ подготвени хора твърде често напуштатъ кариерата си и залавятъ нѣщо съвършено друго.

За да можемъ да постигаме сигурни успѣхи въ живота, необходимо е самото обучение да бѣде насочено къмъ действителнитѣ способности на ученика и въ избраната насока да се добиятъ здрави и трайни познания и срѣчности. За добър примѣръ могатъ да послужатъ общитѣ практически германски училища, кждето е дадена пълна свобода за развитие на способноститѣ въ ученика. По този начинъ самото славолюбие ще бѣде ограничено и рационализирано. Годишниятъ и добре подготвениятъ ще работи не само за слава, но и за действително ценни придобивки и ще ги постигва.

А. Конфино

Погледъ въ свѣта.

Човѣчеството преживява критически моменти за историята. Чувства се какъ свѣтътъ потъва, загива. Защо то изби въ слѣпа улица и не може да се измъкне изъ нея.

Той се разтърсва изъ основа и започва постепенно да се руши подъ напора на вътрешнитѣ си противоречия.

Падение. . . Гибель!

Изтокътъ пламна. Събудиха се милиони дремищи сили благодарение на хищническия, ненаситния стремежъ на империалистическитѣ държави, „великитѣ“ сили, да посегнатъ върху тѣхната свобода, да разширятъ и да закрепятъ съ огънь и мечъ своята мощъ, своето господство вънъ отъ границитѣ на националната си държава, да поставятъ робски вериги на свободнитѣ народи. И всичко това въ името на свободата и цивилизацията, въ името на мира. Лъжа! измама! И нищо друго. . .

И последната война се води въ името на свободата на народитѣ и тѣхното самоопределение, за освобождение на потиснатитѣ. А какво докара? — Докара само нови страдания на човѣчеството, разруши всички материални и културни ценности, плодъ на дълги вѣкове, въ единъ мигъ изложи на разрушения и упадъкъ всички морални ценности и нравствената природа на човѣка и възбуди у него най-тъмнитѣ човѣшки инстинкти.

И тя не само не докара свобода на народитѣ, а напротивъ стана причина за ново поробване на милионни хора, било политически или икономически.

Войната разруши и уби въ зародишъ едно поколение, което бѣ призовано да твори и да поведе човѣчеството къмъ напредѣкъ.

И несъвзело се още отъ войната, нѣкои подъ маската на извратенъ патриотизмъ тласкатъ човѣчеството къмъ нова война, къмъ самоизстребление.

Война! . . .

Заговорва като че ли съвестта на днешния „цивилизованъ“ европеецъ, на силнитѣ на деня. И заредиха се разни конференции по разоръжението, пактове и т. н.; създаде се О. Н. като защитникъ на онеправданитѣ и потиснатитѣ. Но за съжаление трѣбва да признаемъ факта, че тия институти не сж нищо друго освенъ оржидъ въ ржцетѣ на тѣй нареченитѣ „велики сили“, които чрезъ тѣхъ се стремятъ да затвърдятъ своята мощъ, своитѣ интереси. Какво направи О. Н. до сега? Не сж ли коварнитѣ думи „защита на малцинствата“ очевиденъ лъжъ?

Задръстена е вратата на мира. При днешното положение на работитѣ, при днешната недовѣрчивостъ и подозрителностъ, човѣчеството не може да се радва на миръ и благоденствие.

А вътрешното състояние на днешния животъ е още по-печално. Животътъ е посрѣненъ на базата на жестока „борба“ за съществуване.

„на потисничество надъ слабия отъ нему по-силния, не на разбирателство и взаимопомощъ, а на диво и необуздано надпреварване, при което се използватъ най-низкитѣ и подли срѣдства. Лицемерие, дребнавостъ, нечовѣчностъ, груби материални и егоистични интереси, поквара, пиянство — това сж върнитѣ съпътници на днешния животъ. Погледнете наоколо и вий ще видите какъ свѣтътъ гъмжи отъ пороци — извратености. И повече отъ младежъта още незакрепнала и неоформена е подхвърлена подъ лошото влияние на окръжаващия я животъ. Последниятъ съ всичката си своя грозота и чернота убива у младежа всѣкакви привли къмъ свѣтлото, чистото, свършеното, къмъ онова, което би влѣло нѣщо ново въ неговата душа. Покварата отъ старитѣ се предава като заразенъ бацилъ на младежъта, която по такъвъ начинъ се погубва, разяжда се и изтощава тѣломъ и духомъ. Тя възприема съ жадностъ всичко лошо и се стреми да развие у себе си съзнателно или несъзнателно всички лоши качества и инстинкти.

И къмъ това като прибавимъ и дълбокитѣ контрасти и противоречия на днешния животъ, като чуемъ печалния тонъ, глухия викъ, който се изтрѣгва изъ заболялата и измъчена душа на милиони културно човѣчество, което гладува и се намира подъ знака на потисничество; стонъ, който се носи навредъ, кждето мизерията изцежда последнитѣ сили — като видимъ тази страшна и печална истина на днешния животъ, човѣкъ трѣбва да е безъ чувство, безъ душа и сърдце за да остане равнодушенъ и невъзмутимъ, да не издигне мощно и високо гласъ на протестъ.

* * *

Явно е, че днешния животъ е неестествено изостренъ. Преживяваме една епоха, единъ хаосъ отъ идеи, на трескави и шумни удари, на основно разкъсване и разнищване на всички връзки, устои, понятия и ценности; когато всичко е вече негодно и гнило, старото изчезва, изживява своето време, обвива се въ непроницаемъ мракъ и постепенно се руши и разпада. Залезва единъ свѣтъ — това е историческа необходимостъ.

Но човѣчеството се стреми винаги къмъ осъвършенстване, къмъ по-добро бѣдше, което ще осигури на хората благоденствие и щастие. И тая надежда винаги крепи човѣка въ неговия жизненъ пътъ, цѣлото човѣчество въ неговия напредѣкъ и развитие. И пове-

— Ти видѣ ли го?
— Кого?
— Боянъ.
— Чобанина?
— Него.
— Много ли го обичашъ, Звездо?
— Не знаемъ. Отъ она седѣнка въ васъ свѣтло не сѣмъ видѣла. Черно ми е предъ очитѣ, Лике. Черно ми е, щомъ не го виждамъ. Очитѣ ми изтекоха да плача, а предъ нашитѣ не смѣя. . .
— Не казватъ ли нѣщо?
— Нищо. Мама подимва само, че билъ беденъ. А тати го нарича голтакъ. Кавалъ булка не хранѣлъ. Не хранѣлъ, а на менъ да знаятъ какво ми е!

Отъ гърдитѣ ѝ се подемахъ тихи хленчения и почти текатъ, изъ очитѣ ѝ въ сълзи.

— Звездо! Дружке! Пристани му.
— Тази вечеръ да става, каквото ще . . . ще имъ кажа, че черно ми е безъ него.

Менцитѣ тихо потракаватъ на кобилицитѣ.

Тѣ шепнатъ мжката на дветѣ моми. Тѣ заглушаватъ хленча на Звездица. Нощта спокойно пленява Дюлюково. Небето е ясно и много, много звезди отъ него поглеждатъ съ усмивка къмъ звездата на Дюлюково — Звездана.

— Лике, ще дойдешъ, нали?
— Ще дойда, ще дойда, и Стан-

чето ли казвашъ да повикамъ?
— Повикай, ако тя не дойде, вики Стефка.
— Добре, добре, чакай ни.

Дѣдо Димчо запира овцетѣ. Хубаво ги паса това момче. Добруджанче е, но знае си работата. И кучето му е куче и звънеца — звънецъ. . .

— Ей, Шаро!

Шаро обикаля около дѣдо Димча, глези се и скимти, а после се запилява въ тъмната градина. Радостъ му е на душата. Дѣдо Димчо е обхванатъ пакъ отъ мисълта за Звездица.

— Хубаво, хубаво, но знай ли си човѣкъ късметя. Понѣкога и много хубостъ е грѣхъ.

И що за приказки приказватъ хората. Боянъ не е лошо момче, работно е, пѣкъ и хубаво свири, но нали е беденъ. Не, не може да стане туй. Тя е малка, хвърчи ѝ акъла по много нѣща. Бива ли да я оставя на нейната неопитностъ. Нали сама ще си зачерни живота.
— Съ такива мисли дѣдо Димчо влиза въ кѣщи.

— Звездо!

— Що, тейко?

— Вънка викатъ другаркитѣ ти. Излиза.

— Стефке, ти ли си, влизай де, защо стоишъ на прага?

— Чакай, чакай, той я спрѣ.
— Кой ма, казвай, не ме мжчи.
— Чакамъ Лика. Спрѣ я Борянъ.
— Борянъ? Не лъжешъ ли? Какъвъ си дяволъ.
— Не лъжа, тази вечеръ ще имашъ жинихли.
— Жинихли. . .
— Ето я и Лика.
— Какво ти рече?
— Тази вечеръ ще прати жинихли. Излѣзъ въ пруста, когато дойдатъ.
Момитѣ влѣзоха въ кѣщи.

Мърчи, Дюлюково се готви да спи. Само тукъ тамъ прозорцитѣ свѣтятъ, а изъ трустоветѣ се чува звънкия смѣхъ на нѣкоя мома. Спятъ старитѣ въ Дюлюково. А изъ тѣснитѣ улици се скитатъ призрачни силуети съ голѣми сопни и разнасятъ кучетата, Дюлюковскитѣ ергени. Тѣ прескачатъ плетища и дувари, да идатъ при своитѣ любими.

Прострѣла е нощта крилото си надъ Дюлюково. Боянъ е нейно чедо, чедо на Дюлюково подъ крилото на нощта. Той води дружина. Жинихли съ жълта бѣклица. Борянъ кавалджията изпраща жинихли за дѣшерята на дѣдо Димча. Той опира снага въ трепетликитѣ край чешмата на Дюлюково и тихо за-свири. Той свири вдъхновено и

опива нощта. Отъ кавала му се откъсватъ въздишки и сълзи, сподавенъ хленчъ и ридание. Ридание, отъ млади влюбени души. И черната мжка, натрупана въ гърдитѣ му презъ деня, и хилѣдитѣ мечти, следъ стадото, по нея отлитатъ съ свирната на кавала му. Сега той не сеща, че нощъ царува надъ Дюлюково. Но престава. Кучета отговарятъ на кавала му, а тихо, тихо трепетликитѣ си шепнатъ за неговата мжка. Той влива погледъ къмъ дѣдо Димчевата кѣща, Сега тѣ сж тамъ и решаватъ неговата участъ. . . Долита ответна пѣсенъ:

*Звездо ле, Звездо, вечернице
ти като ходишъ звездо ле
по ширното небе звездо ле
мойто любе не видѣ ли? . . .*

Не изтърпя, спусна се къмъ тѣхъ Шаро залая.

Шшшт! Шаро! — То замаха опашка. Позна го.

На пруста. Бѣлия ѝ речникъ се мърка.

— Звѣзда!

— Бояне!

Той я прихвана презъ тънкия кръстъ.

— Пристани ми, Звезда! . . .

Нощта хвърли крилото си надъ тѣхъ Скри ги. Само шаро ги изпрати съ веселъ лай.

Вжтре.

Варненски сръдношколци!

ПРОГРАМА

Всички на продукцията!

за литер.-музикалната продукция на „ВИДЕЛИНА“ която ще се състои с участието на всички сръдни училища във Варна
на 20 март 1932 год. в салона на Общинския театър (зала „Съединение“)

I Отдълъ.

1. I. Haydn—*Andante aus die Glocken Symphonie*—изпълнява учен. оркестър при В. М. Г. — Диригентът **Ив Милчев** — уч. VII р. кл. при Вар. Мжж. Гимн.

2. **Насоки на младежта и значението на „Виделина“** като културен фактор за нашето ученичество — **Говори Румен Янков** уч. VIII кл. В. М. Г.

3. **Dancia — Premier Solo** — соло цигулка, изпълнява **Ат. Шиваров**, уч. VIII кл. Варн. Търг. училище, акомпанира **Васко Пейчев**, уч. VII кл. В. М. Г.

4. **П. П. Славейков — Рожба на слънцето** — мелодекламация, изпълнява **Н. Ионкова**, ученичка IV кл. В. Д. Г.

5. **Ciardi — La fille des Pharaons** — соло флейта, изпълнява **Ив. Милчев**, акомпанира **Б. Бянов**, уч. В. М. Г.

6. * * * — изпълнява тамбурашкия оркестър на Морското училище. Диригент **Т. Кавалов**, уч. III курсъ.

Входъ 5 и 10 лв.

Начало точно 9:45 часа.

II Отдълъ.

1. * * * — изпълнява тамбурашкия оркестър на Морското училище. Диригент **Т. Кавалов**, уч. III курсъ.

2. **Н. Райнов** — *Изъ „Книга на загадките“* — мелодекламация, изпълнява **Анг. Манолов**, уч. VI кл. В. М. Г.

3. * * * — соло пфене, изпълнява **Колева Иовка**, ученичка VIII р. кл. Варн. Дев. Гимн., акомпанира **М. Вуйчева**, ученичка VIII кл. Варн. Дев. Гимназия.

4. * * * — *Au vol d'oiseau* — квартетъ, изпълняват **П. Лолов**, **Г. Димов**, **Ив. Милчев** и **Б. Бянов**, уч. В. М. Г.

5. Концертно рисуване с акомпаниментъ на оркестъръ. Изпълнява **П. Христанов**, уч. III курсъ Морско училище.

6. **Keler Béla — Spanische Luschpiel** — увертюра, изпълнява струния оркестъръ при В. М. Г. Диригент **Ив. Милчев**, уч. VII кл.

Билети при настоятелитъ.

че отъ всеки другъ път днесъ човѣкъ копнѣе и жадува за изгубеното щастие, за животъ по-сносенъ, по-смысленъ, за ново отношение къмъ свѣта и подобнитъ нему, за новъ животъ.

Защото днешния тъменъ и пиянъ животъ самъ му отваря очитъ върху неговия горчивъ смисълъ.

Защото днешния животъ не е животъ! Това е по-скоро адъ... А днешния „цивилизованъ човѣкъ“ не е човѣкъ! Всичко е, но не и човѣкъ! Макаръ и да се гордѣе съ своята „културностъ“ и „цивилизованостъ“, съ своитъ постижения въ материалната култура.

* * *

Въ тоя моментъ на кризи, на младежта предстоитъ специални задачи — Тя, търсеща нови пътища за творчески животъ, нови идеали, нови кумири се сблъсква съ реакцията — Напредъ или назадъ!

Младежта по своята сжщностъ не може да живѣе въ настоящата задушна атмосфера, кждето витае духътъ на падението и дегенерацията; неа не примамаватъ общеприетитъ идеали; общеприетитъ пътища не водятъ къмъ желаното по-човѣшко сжществуване. Тя се стреми да премахне изживѣлото, изтърканото като препятствие на развиващия се животъ, като спи-

рачка въ самоопредѣлението на личността въ името на по-достойно човѣшко битие. И съ присъщия на нея усетъ къмъ идеала и красотата тя прониква духа си съ новото, оплодява всичкитъ си мисли, чувства и стремежи съ това ново, и открива нови хоризонти по-свѣтли, нови плодотворни и изобилни извори за творчески сили и по такъвъ начинъ се осигорява безспирния напредѣкъ на човѣчеството. Младежта не трѣбва да забрави своята данъ къмъ напредѣкъ на човѣчеството; тя трѣбва да го подкрепя въ неговия възходъ.

Впрочемъ младежта, интелигенцията въ името на човѣшкия напредѣкъ и свобода, въ името на справедливостта и истината трѣбва да даде импулсъ на новото творчество, да гради здание на нова култура, на новъ животъ и само тогава ще се почувства достойна да живѣе, защото живота добива смисълъ, когато творимъ и градимъ енергично и смислено. И тогава „слънцето на новата цивилизация“ ще свѣти съ обичъ надъ пространната обновена земя, лъчитъ му ще проникуватъ навредъ кждето има страдания и нищета, мжки и недѣзи за да влѣе радостъ и бодростъ въ „душитъ“, защото *sol lucet omnibus*.

Голѣмата литер.-музикална продукция устройвана отъ „Виделина“, за която се съобщава вече въ два броя, ще се състои по технически причини (нѣмане завеса, малка сцена и пр.) не въ Морското казино, както бѣше съобщено, а въ салона на Общинския театър (Зала „Съединение“) на 20 т. м. Редакцията

се надява, че варненското сръдношколство ще я подкрепи, като масово посети даваната продукция съ участието на всички сръдни училища (Варнен. Дев. Гимн., Морско училище, Варн. Търг. у-ще, Варн. Мжж. Гимназия) Програмата съобщаваме на друго мѣсто въ този брой.

— Момчето, дѣдо Димчо, ти го знаешъ. Работно и спретнато, а като засвири, забравяшъ и мжка и грижа, сякашъ медъ капе въ устата ти.

— Такова е, харесвамъ го азъ, но нали си нѣма занаятецъ, колко пешъ ми го хвали, все едно си е. Пѣкъ и голо е. Само съ кавалъ и свирка кжда не се гледа. И наша Звездана е още малка, не е за женене.

— Ехъ, дѣдо Димчо! Какво ги приказвашъ такива. Тѣкмо мома за женене, какво ще чакашъ повече? А пѣкъ за имотъ, има си момчето имотъ. Добруджа до като бѣше свободна имота имъ не можеше спочетни. Сега сж бѣжанци, тука, но имота имъ цѣлъ — цѣленичекъ си стои тамъ. Ще дойде време, когато пакъ ще си го вземе.

— Я го вземе, я не. Тогава какво ще прави момчето ми?

— Ще го вземе, ще го вземе. Не е сиракъ, момчето има си се-

мейство въ Добруджа, и баща и майка, нали пуста луда глава. Врѣзва се тука и неще другаде. Коренъ иска да пусне въ Дюлюково и това си е.

— Трѣбва да се пита и Звезда. Дали ще го хареса, знамъ ли азъ, на кжде й клони душичката. Бабо, я викни Звездана.

— Съгласенъ, дѣдо Димчо?

— Тя ще го реши.

— Хайде, я здраве тогава. Звездана пристана отъ пруста на Бояна.

— Какъ тъй? Звездана! Едо! Старитъ се втурнаха къмъ нея на момитъ. Нѣма я.

— Пристана, че какъ тъй, безъ да ме пита. Ехъ, сжщанска майчица! Поне да бѣше станало, като хората пѣкъ то...

— Дигай, дигай, свато! Тѣй става то съ младитъ.

Дѣдо Димчо се заокунва, заокунва, па току дигна бѣклицата.

Отъ гърдитъ на старцитъ падна грижата, която ги ядеше.

ХРОНИКА

Редакцията проси извинение отъ читателитъ си, че въ последнитъ два броя на вестника не е помѣстена хроника. Сжщо и за нѣколко други допуснати грѣшки по причини независещи отъ нея. Така напр. въ брой 9 сж промѣнени мѣстата на статитъ „Нашата ежедневна храна“ и „Нашата народна пѣсенъ“. Въ сжщия брой въ съдържанието е писана статията „За славолубието у младежта“, която е поместена въ този брой.

Тия дни въ София се е празнувала 25 год. културна и просвѣтна дейностъ на известния нашъ писателъ и ученъ г. Д-ръ Ас. Златаровъ, единъ отъ най-голѣмитъ приятели на младежта.

Въ редакцията се получи писмо отъ група другарки—ученички отъ VII кл. кл. при тукашната Дев. Гимназия, въ което, като се изтъква голѣмото културно значение на „Виделина“ за нашето ученичество, се посочватъ нѣкои допуснати грѣшки, които и редакцията е забелязала. Все пакъ ние искрено имъ благодаримъ и ги молимъ за сътрудничество въ колонитъ на „Виделина“.

Тия дни се празнува отъ цѣлия културенъ свѣтъ стогодишнината отъ смъртта на голѣмия американски народенъ дѣецъ и държавенъ мжжъ **Георгъ Вашингтонъ**. За случая, на учитъ отъ Варнен. Мжж. Гимназия бѣ държана беседа отъ преподавателя по история при сжщата г. Б. Божиловъ върху живота му и заслугата му за американската свобода.

При Варнен. Мжж. Гимназия е образувано ново — Есперантско д-во „Vekigo“, съ неконструирано още настоятелство. Образувани сж и курсове при сжщото, масово посещавани отъ ученици. Надяваме се, че д-вото ще развие голѣма култ.

просвѣтна дейностъ, водейки се отъ принципа на гениалния изобретателъ на есперанто — Д-ръ Л. Заменховъ: „Una homaro, una lingua.“

Редакционна хроника.

Излѣзълъ е отъ редакционния комитетъ отъ брой 8, по свое желание, **Б. Яневъ**. По такъвъ начинъ редакционния комитетъ се състои само отъ седмоласници, изключая отг. ред. **Р. Янковъ**, конструиранъ въ следния съставъ:

Редактори: **Ганевъ Панайотъ**, **Дойновъ Милчо**, **Муховски Николай** и **Паловъ Купенъ**. Техн. уредници: **Маноловъ Ангелъ** и **Христовъ Христо**. Въ този си съставъ ред. комитетъ се надява да развие още по-голѣма дейностъ и да подобри вестника въ всѣко едно отношение

Редакцията за последенъ път моли тия отъ настоятелитъ, който още не сж се издѣлжили за минали броеве, да сторятъ това веднага за да не става нужда сумитъ да се събиратъ по нежелателенъ начинъ, което и самата редакция не желае.

Броя следъ продукцията ще излѣзе въ 6 страници. По този случай редакцията моли сътруднителитъ си да пратятъ веднага материалъ, и то съ идейно съдържание, издържанъ въ всѣко едно отношение. Въ този брой ще бждатъ застъпени всички отдѣли: наученъ, хумористиченъ, критиченъ и пр. и пр.

Варненски сръдношколци, всички на продукцията на „Виделина“, на 20 т. м.

КНИГОПИСЪ

Всѣка получена книга въ два екземпляра (периодическитъ издания въ единъ) се хроникира.

Получиха се въ редакцията: в. „Мисълъ“ — двуседмичникъ за литература и изкуство, брой 28.

в. „Струя“ — двуседмичникъ за литература и ученическа обществено-ностъ — издава **Ива Соф. Мжж. Гимназия**. Брой 8, 9 и 10 — съ добре изработенъ материалъ.

„Родолюбецъ“ — органъ на националистическата младеж. Изд. **Плов. Мжж. Гимн.** Брой 1.

в. „Стремежъ“ — ученически двуседмичникъ за култура и обществено-ностъ. Издава **Плов. м. гим.** Бр. 6.

в. „Преломъ“ — боенъ органъ на националистическата младеж.

в. „Родина“ — органъ на журналистическото дружество — **Габрово**.

в. „Лжи“ — ученически двуседмичникъ за литература и ученич. култура. Издава **Бургаска мжж. гимназия**. Брой 2.

в. „Нови бразди“ — двуседмичникъ за ученическа култура и обществено-ностъ. Издава **III-та мжж. Соф. обр. гимназия**. Брой 1 и 2 съ много добре подбранъ материалъ.

в. „Съзнание“ — ученически органъ за просвѣта и култура. Издаванъ въ **София**. Брой 1.

„Юбилеенъ листъ“ — по случай 25 год. на д-во „Развитие“ при **Варн. Търг. у-ще** съ добре подбранъ материалъ. Редактиралъ г. **Ем. Мутафовъ** — преподавателъ при у-щето.